

ZWARTSPAARDERS, OPGEPAST!

Europese richtlijn moet einde maken aan 'anonieme' rekeningen

Op 1 juli treedt een nieuwe Europese richtlijn in werking, die een einde moet maken aan zwartsparen in Europa. In het beste geval krijgen zwartsparders te maken met een pronheffing, in het ergste geval staan hun een fisceboete en strafvervolgning te wachten. Ik kan maar één wijzeraad geven: meldt u bij de belastingdienst."

Danielle Pinedo

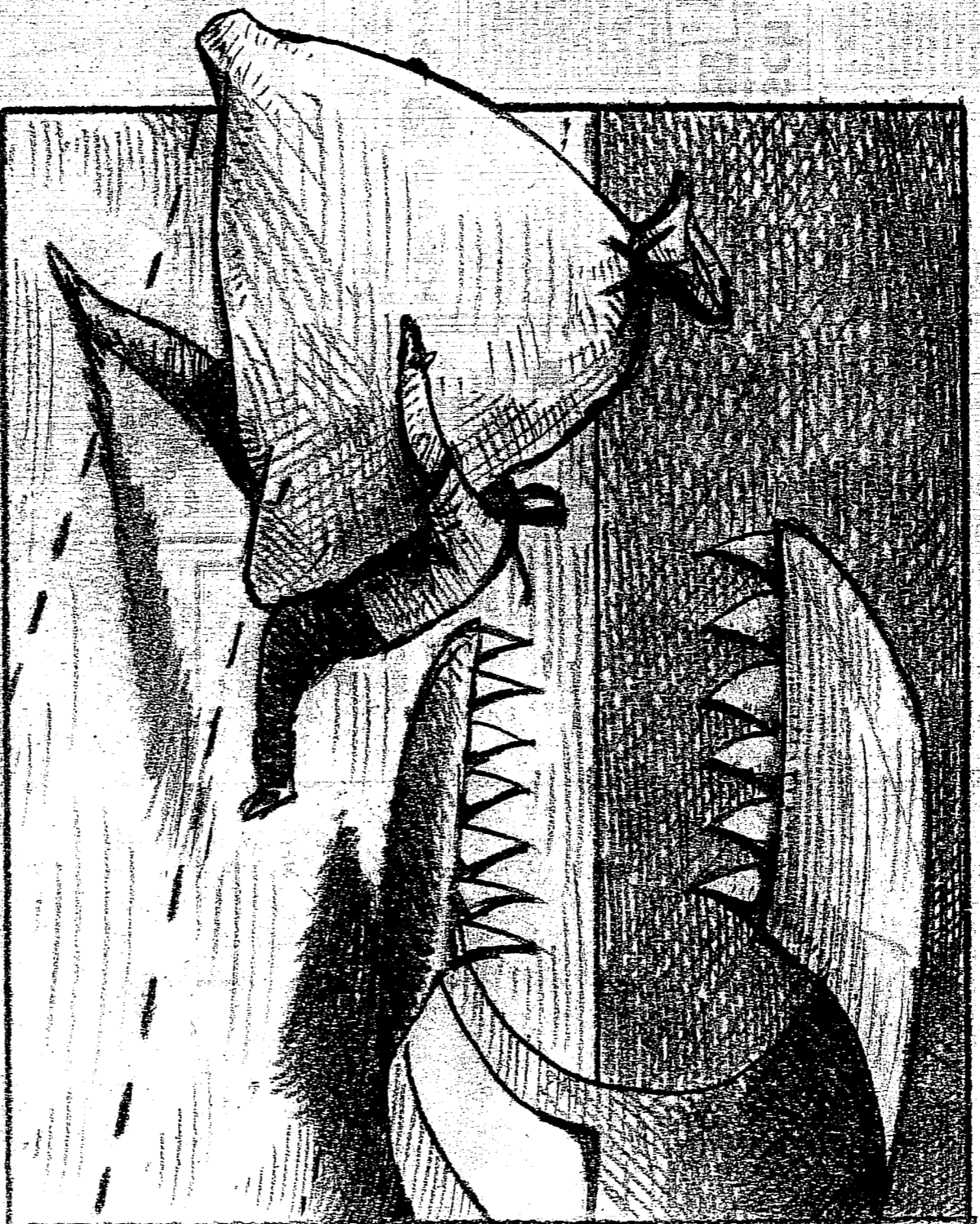
Meneer Van Rooden heeft onlangs 2 miljoen euro van zijn vader geerfd. Het geld staart sinds de jaren zestig op een Zwitserse spaarrekening en hij heeft besloten het daar te laten. Een paar keer per jaar haalt hij geld van zijn rekening – voor een vakantie met zijn vrouw of een aardigheidje voor de kinderen. Niet alleen levert hem dat 2,5 procent aan spaarrente op, ook onzelft hij met deze constructie de jaarlijkse heffing van 12 procent in box 3. In zijn geval 24.000 euro.

Hoewel meneer Van Roodens er in Nederland rondlopen is niet bekend, maar dat zij het vanaf 1 juli moeilijk gaan krijgen, is een feit. Op de datum wordt een Europese spaarrichtlijn van kracht, die een einde moet maken aan de mogelijkheid om belasting te ontwijken door geld spaaren buitenlandse rekening te zetten of coupons van obligaties in het buitenland te innen. De belastingadministraties van 22 EU-landen – met uitzondering van België, Luxemburg en Groot-Brittannië – gaan in formatie uitwisselen over de rentedragende kapitalen (bankrekeningen, spaarboekjes, termijnrekeningen, kasbonnen, obligaties) die niet-ingezetenen aanhouden en de rente-inkomsten daarvan.

In het geval van meneer Van Rooden heeft dit geen al te grote gevolgen: Zwitserland is voorlopig niet bereid zijn bankgeheim prijs te geven. Wel zal het handreikels de Europese uitzonderingsgevallen in Luxemburg, België, Portugal en de bestaande paradijzen Liechtenstein, Monaco, Andorra, de Nederlandse Antillen, de Britse Maagdenlanden Guernsey, Jersey, de Cayos-illanden en San Marino – een bronheffing op rente-inkomsten gaan invoeren. Deze bronheffing die oloopt van 15 procent in 2005 tot 30 procent vanaf 2011, gaat voor driekwart naar de schatkist van het land van de spaar(er) (*venue sharing*) en zal de Nederlandse spaar naar verzanding enkele tientallen miljoenen euro's aan extra inkomsten opleveren. De bronheffing op staar rekeningdruives overlijens niet van de verplichting van rente-inkomsten in eigen land op te geven.

Maar stel dat meneer Van Rooden zijn geld niet op een Zwitserse maar op een Duitse spaarrekening had gezet. "In dat geval worden de financiële gevolgen onder de nieuwe Europese richtlijn veel groter", zegt Dennis Jongbloed, fiscal jurist bij Babco Rombouts Belastingadviseurs in Brussel. Duitsland behoort tot de EU-landen die bankgegevens gaan uitwisselen. Als Van Roodens bak zijn spaarboekje en rente-inkomsten doorgesleept aan de plaatselijke belastingdienst, die het op zijn beurt doorspeelt aan de fiscus in Nederland, kan hij steevast rekenen op een verzoek om informatie. Wordt bestuurscontrolling aan nemelijk geacht, dan volgt een navorderingsaanslag van maximaal twaalf verzwerde jaren, een afklopfingsrente en een boete die kan oplopen tot 100 procent van het belastingbedrag. Jongbloed: "In zijn geval komt dat neer op ongeveer een miljoen euro. Had meneer Van Rooden het geld niet gezet, maar verdelend uitonderrekening of arbeld, kan was hij minimaal met dubbele kwijf geweest."

Is ontspanning mogelijk? Die vraag zullen veel vermogende particulieren in Europa zich de komende weken stellen – als zedat al niet gedaan hebben. Wie niet ha-

ILLUSTRATIE RONALD BLOMESTIJN

overkop wil uitwijken naar een belastingparadijs buiten de Europese invloedssfeer, zoals Hongkong, Panama, de Bahama's, Belize of de Verenigde Staten, kan een beroep doen op de zogenoemde 'inkeerregeling'. Enkele duizenden Nederlanders hebben zich de afgelopen jaren vrijwillig bij de fiscus gemeld om 'hun aanvullende over oude jaren te verbeteren', zoals de belastingdienst het eufemistisch noemt. Door alsnog belasting te betalen over hun spaarboekjes, rente uit beleggingen in obligaties of ryged huizen in het buitenland, ontkomen ze aan een boete of eventuele strafrechtelijke vervolging.

Gevolgen van de richtlijn voor Nederland

Hoewel levert de nieuwe Europese richtlijn de Nederlandse schatkist op? In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel tot implementatie van de richtlijn staat dat, de opbrengst (...) door de heffing van de bronbelasting en door gegevensuitwisseling, vanaf 2006 wordt geraamd op 70 miljoen euro per jaar, oplopend naar 95 miljoen euro in 2012. Later heeft de staatssecretaris het bedrag van 70 miljoen euro bijgesteld naar 75 miljoen euro. Bij zijn berekening gaat hij uit van een gemiddelde renteopbrengst van 4 procent.

De bronbelasting bedraagt in de eerste jaren 15 procent, waarvan het bronland 25 procent zelf mag houden en 75 procent naar Nederland moet overmaken. Als de meeroptbrengst uitloftend afkomstig is van de bronbelasting, zal de bruto-opbrengst van buitenlandse spaarregeoden – uitgaande van de geschuldteerde 75

miljoen euro – al dan niet anonieme – belastingplichtigen die erover denken zich voor 1 juli bij de fiscus te melden. "Wat ik hun adviseer?" Hij grinnikt. "Als fiscal jurist kan ik natuurlijk maar een wijzeraad geven: meldt u bij de belastingdienst. Eventueel via een tussenpersoon, maar doe het wel." Ook Hein Bloeds, directeur van de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), weet uit ervaring dat regulerende maatregelen de regelgeving. De jaarlijkse renteopbrengst is 16,7 miljoen euro maal 4 procent = 670 miljoen euro. Op dat bedrag wordt 15 procent bronbelasting geheven, ofwel 100 miljoen euro. Van dat bedrag wordt 75 miljoen naar Nederland overgemaakt 75 miljoen euro.

Een andere mogelijkheid is dat de meeroptbrengst komt uit de Nederlandse box 3-heffing doordat Nederlanders hun buitenlandse rekeningen gaan opgeven. In dat geval bedraagt het in het buitenland pleegde vermogen 6,3 miljard euro, (75 miljoen euro is 1,2 procent daarvan). Als de twee opties worden gemiddeld – 50 procent van de zwartsparders kiest voor optie 1 en 50 procent kiest voor optie 2 – zou het zwart gespaarde vermogen 11,5 miljard euro bedragen.

Bron: Ernst & Young Belastingadviseurs

lastingsplichtigen met spaarregeoden in het buitenland. "Hoe vaak het gebeurt kan ik niet zeggen, maar dat het gebeurt is een feit. Mijn advies aan belastingplichtigen is dan ook rechtstreeks met de fiscus te belanden rekeningen staan, kunnen we daar goede afspraken over maken?"

En Janal EU-landen, zoals België en Italië, hebben een eenmalige aansluiting ingevoerd. In die landen betalen zwartsparders die zich vrijwillig bij de fiscus melden een vast bedrag van 100 miljoen euro. In Italië 2 procent, in België 3 procent, en daarmee is de kwestie afgehandeld. Jongbloed: "De ervaring leert dat het kan giftbedrag van de Belgen, die afgelopen maanden aanzienlijk is verbeterd en dat de belastingdienst in die landen flink kan besparen op controle en opsporing. Maar het belangrijkste is natuurlijk dat de fiscus belasting kan heffen over vermogens die zij anders wellicht nooit op hetspoor was gekomen."

Volgens Jongbloed is het geen toeval dat de Belgische economie vorig jaar met 2,5 procent groeide en de Nederlandse maar met 1 procent. "De Nederlandse overheid welsert op morele gronden een generaal pardon in te voeren – en snijdt zichzelf daarmee in de vingers." Jongbloed wijst daarop dat de organisatie van de industrialseconde landen Oeso enkele jaren geleden heeft bevestigd dat tussen de 7 en 17 procent van het Nederlands bruto binnenlands product – ofwel: tussen de 32 en 79 miljard euro – als zwart geld in het buitenland wordt aangehouden. "Laten we aannemen dat het 'maar' om 30 miljard gaat.

Bij een generaal pardon-tarief van 10 procent vloekt er in één keer 3 miljard euro naar de Nederlandse schatkist en jaarlijks nog 20 n 300 miljoen aan box 3-heffing – de inkomsten uit succesrecht daagelaten. Dat is toch aanzienlijk meer dan de enkele honderden miljoenen euros die opsporingsambtenaren de afgelopen paar jaar bij elkaar hebben weten te schrapen?"

Ook Hein Bloeds van de Vereniging Nederlandse Banken (NVB) moet erkennen dat Nederland geld mistloopt. "Maar ja, dat calvinisme het idee winst dat we mengen voor foutbedrag gaan belonen. Zelf heeft hij er ook moeite mee, maakt misschillen moeten we toch gaan nadenken over een generieke regeling voor Nederlanders die hun rente-inkomsten in het buitenland niet hebben opgegeven. Minder royaal dan de Belgische regeling, maar toch interessant genoeg voor mensen die overwegen schoon schip te maken."

Wie daar niet op wil wachten, zeggen belastingadviseurs, kan er ook voor kiezen zijn geld te beleggen in producten die niet onder de Europese spaarrichtlijn vallen, zoals aandelen, aandelenfondsen of beleggingsverzekeringen. In plaats van rente wordt dan dividend betaald. Een andere mogelijkheid is een vennootschap op te richten, bijvoorbeeld via een holding of trust in Luxemburg. Hoogletarar Belastingrecht aan de Universiteit van Utrecht, Harrie van Mens: "De Europese spaarrichtlijn is van toepassing op particuliere spaarders en beleggers – niet op vennootschappen. Ik wil uw lezers zeker niet aanmoedigen om de fiscus om de tuin te leiden, maar merk wel op dat het mogelijk is de nieuwe richtlijn te omzeilen."